

Luonnon monimuotoisuustiekartta

OP Ryhmä

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Luonnon monimuotoisuus ja toimintaympäristö	3
Talousjärjestelmä ja luonnon monimuotoisuus	4
Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus.....	6
Osaamisen kehittäminen.....	7
Koulutus.....	7
Säätelyn tunteminen	7
Vaikutusten ja riippuvuuksien arviointi.....	8
Toimenpiteet.....	11
Kestävä yritysrahoitus.....	11
Varainhoito.....	12
Vakuutus.....	13
Maa- ja metsätalous.....	14
Osuuspankit.....	15
Hankinnat.....	16
Sidosryhmäyhteistyö.....	17
Raportointi	17
Litteet	18
Keskeiset käsitteet ja viitekehykset.....	20

OP Osuuskunnan hallitus on hyväksynyt OP Ryhmän luonnon monimuotoisuustiekartan 26.9.2023.

Tiekartalla luomme raamit luonnon monimuotoisuuden edistämiseen OP Ryhmässä (jäljempänä OP) tavoitteena luontoposiitiivisen kädenjäljen kasvattaminen vuoteen 2030 mennessä. Luontoposiitiivisuus tarkoittaa, että OP:n toiminnalla on enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia luontoon.

1. Johdanto

Tiekartta on osa OP Ryhmän vastuullisuusohjelman toteutusta. Vastuullisuusohjelmassa sitouduimme tunnistamaan toimintamme vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja pyrkimään vähentämään vaikutustamme luontokadon etenemiseen.

Myös sidosryhmät ja asiakkaat odottavat meiltä luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamista. Kaikkien aikojen tekoja –kyselyssä vuonna 2022 16 % OP omistaja-asiakkaista valitsi luonnon monimuotoisuuden tukemisen tärkeäksi paikalliseksi vastuullisuusteoksi ja aihe nousi kyselyn kolmannelle sijalle. Tiekartta toimenpiteineen tukee myös omistaja-asiakkaiden toivetta.

OP edistää luonnon monimuotoisuutta yhteistyössä asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. OP haluaa toimia edelläkävijänä kirittäen muita toimijoita huomioimaan luonnon monimuotoisuus omassa toiminnassaan. Suomen luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi OP korostaa esimerkiksi metsäluonnon, perinnemaisemien ja maatalouden, soiden ja vesistöjen, Itämeren, vieraslajien torjunnan sekä pölyttäjien huomioon ottamista. Luonnon monimuotoisuutta tarkastellaan yhdessä ilmasto-, vesivastuullisuus- ja kiertotalousnäkökulmien kanssa.

Kiertotalous

Luonnonvarojen käyttö on yksi luontokadon ajureista. Kiertotaloutta kehittämällä pyritään saamaan tuotanto ja kulutus maapallon kantokyvyn rajoihin. Luonnonvarojen kestävämpi käyttö vähentää luonnolle aiheutuvia paineita sekä syntyviä ilmastopäästöjä.

Vesivastuullisuus

Vesivastuullisuus tarkoittaa veden käyttämistä ympäristön kannalta kestävästi, sosiaalisesti ja kulttuurisesti oikeudenmukaisesti sekä taloudellisesti kannattavasti. Vesiriskien tunnistaminen ja kestävä vedenkäytön hallinta ovat tärkeitä toimia vesistöjen tilan ja veden niukkuuden parantamiseksi niin globaalisti kuin paikallisesti.

OP RYHMÄN LUONNON MONIMUOTOISUUTEEN LIITTYVÄT KESKEISET ALUEET

1.1. Luonnon monimuotoisuus ja toimintaympäristö

YK:n luonnon monimuotoisuuskokouksessa Montrealissa joulukuussa 2022 sovittiin 196 maan kesken globaalia Kunming-Montrealin luonnon monimuotoisuus -asiakirjasta, joka asettaa tavoitteet globaalin luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi vuoteen 2030 mennessä ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi tämän jälkeen. Asiakirjassa on neljä päämäärää vuoteen 2050 mennessä, jotka koskevat koko yhteiskuntaa ja kohdistuvat näin sekä julkisen että yksityisen sektorin toimijoille. Yksi päämäärästä (Goal D) koskee finanssialan roolia luontotoimissa ja se on yhdenmukainen Pariisin ilmastopimuksen finanssialaa koskevan tavoitteen kanssa. Päämäärän mukaan kaikki julkiset ja yksityiset rahavirrat on suunnattava toteuttamaan Kunming-Montreal asiakirjan tavoitteita. Yksityisille finanssialan toimijoille, kuten OP:lle, tämä tarkoittaa, että meidän tulee vähentää rahavirtoja luonnolle haitalliseen toimintaan, vahvistaa rahoitusratkaisuja luontokadon pysäyttämiseen ja osallistua pienentämään rahoituskuilua tarvittavien luontotoimien kiihdyttämiseksi.

Finanssialaa koskevat Kunming–Montrealin asiakirjan tavoitteet, jotka tulee saavuttaa vuoteen 2030 mennessä:

TAVOITE 15

Suurten yritysten ja finanssilaitosten on seurattava, arvioitava ja raportoitava läpinäkyvästi luonnon monimuotoisuuteen liittyvät riskit, riippuvuudet ja vaikutukset, jotka liittyvät finanssilaitosten omaan toimintaan, sijoitussalkkuihin ja arvoketjuun tavoitteena vähentää toiminnan negatiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja vahvistaa positiivisia vaikutuksia.

TAVOITE 19

Rahavirtoja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen on vahvistettava kaikista lähteistä. Tämä voidaan toteuttaa kasvattamalla yksityisiä rahavirtoja, luomalla uusia strategioita lisäresurssien toteutumiseen ja rohkaisemalla yksityistä sektoria investoimaan luonnon monimuotoisuuteen esimerkiksi vaikuttavuusrahastojen ja muiden instrumenttien kautta.

Euroopan keskuspankki odottaa, että pankit ottavat huomioon fyysiset ja siirtymäriskit liittyen luonnon monimuotoisuuden vähenemiseen. EKP on arvioinut, että lähes 75 prosenttia euroalueen pankkien yrityslainoista kohdistuu yrityksiin, jotka ovat vahvasti riippuvaisia vähintään jostain luonnon tarjoamasta ekosysteemipalvelusta. Suomalaisten pankkien kohdalla kyseinen luku on kolmanneksi korkein euroalueella. EU:n kestävyysraportointidirektiivin nojalla annettava alemman tasoinen sääntely ohjeistaa raportoimaan siirtymäsuunnitelman liittyen luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin sekä toimintasuunnitelmia, tavoitteita ja mahdollisten taloudellisten vaikutusten arviointia luontoon liittyen. OP:n altistuma luontoriskeille ja vaikutuksemme luonnon monimuotoisuuteen sekä EKP:n valvontaodotukset tekevät kyseisestä sääntelystä meille olennaisen.

1.2 Talousjärjestelmä ja luonnon monimuotoisuus

Luonnon monimuotoisuus mahdollistaa luonnon kyvyn tuottaa erilaisia luonnon tarjoamia palveluita eli ekosysteemipalveluita, kuten erilaisten raaka-aineiden hyödyntämisen tai luonnon virkistyskäytön. Ekosysteemipalvelut ovat kaiken taloudellisen toiminnan perusta ja yli puolet maailman bruttokansantuotteesta on vahvasti tai kohtalaisen riippuvaista luonnosta ja sen palveluista¹. Ekosysteemipalveluiden arvon ymmärtäminen on olennaista ja kehittyvä aihe. Kuten todettua, EKP:n selvityksen tulosten perusteella lähes 75 prosenttia kaikista euroalueen pankkilainoista kohdistuu yrityksille, jotka ovat hyvin riippuvaisia ainakin yhdestä

¹ [WEF New Nature Economy Report 2020.pdf \(weforum.org\)](https://www.weforum.org/reports/new-nature-economy-report-2020)

ekosysteempipalvelusta. Tätä kautta luonnon monimuotoisuus ei ole ainoastaan yhteiskunnallisen vastuun asia, vaan myös olennainen tekijä pankkien liiketoiminnassa.

Esimerkiksi mitä voimakkaammin lainoitettavat yritykset ovat riippuvaisia ekosysteempipalveluista, sitä suurempi vaikutus luonnon tilan järkkymisellä on niiden liiketoiminnalle, ja edelleen pankkien luottosalkkujen riskitasoihin.

Luontokadon ajureita ovat maan- ja merenkäyttö sekä käytön muutokset, eläinten ja kasvien suora hyödyntäminen, ilmastonmuutos, saastuminen sekä vieraslajit². Kaikilla talouden sektoreilla on joko kielteisiä tai myönteisiä vaikutuksia luontoon ja sen lisäksi myös mahdollisuuksia luontokadon ehkäisyyn. Yritystoiminta Suomessa on riippuvaista paitsi suomalaisesta luonnosta, myös muun maailman ekosysteempipalveluista, koska hankintaketjut ovat globaaleja. Suomessa elää noin 48 000 eliölajia, joista noin puolet on metsälajeja. Uhanalaisia lajeja on 11,9 % ja metsissä näistä elää ensisijaisesti 31 %. Kaikki perinnebiotooppien luontotyypit ja metsien luontotyypeistä 77 % on uhanalaisia.³ Monimuotoisuutta ja luontoa suojaavat toimet tulevat sitä halvemmaksi, mitä nopeammin ne toteutetaan. Toiminnan kääntäminen luontoposiitiiviseksi luo myös uusia mahdollisuuksia yhä voimistuvassa kilpailuympäristössä.

² Hallitustenvälisen luonnon monimuotoisuus- ja ekosysteempipalvelupaneelin IPBES sivut: [IPBES Home page](#) | [IPBES secretariat](#)

³ Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2019: [Punaisen kirjan verkkopalvelu \(laji.fi\)](#)

1.3 Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Ilmasto- ja luontotoimia tulee mahdollisuuksien mukaan tarkastella yhdessä, sillä ilmastonmuutos on luontokadon vahva ajuri. Lämpeneminen muuttaa myös ekosysteemien elinolosuhteita. Samalla monimuotoinen luonto hidastaa ilmastonmuutosta esimerkiksi muodostamalla hiilinieluja ja auttaa sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin. OP pyrkii oman toiminnan osalta hiilineutraaliuteen vuoteen 2025 mennessä ja yritysluottosalkkujemme sekä hoitamiemme rahastojen osalta vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi OP on asettanut vuoteen 2030 ulottuvat päästövähennystavoitteet kolmelle toimialalle: energia, maatalous ja asuinkiinteistöt.

- 50 %** Energiantuotannossa vähennetään päästöintensiteettiä vuoden 2022 tasosta vuoteen 2030 mennessä
- 30 %** Maataloudessa vähennetään absoluuttisia päästöjä vuoden 2022 tasosta vuoteen 2030 mennessä.
- 45 %** Asuntolainojen osalta vähennetään päästöintensiteettiä vuoden 2022 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

2. Osaamisen kehittäminen

Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen osana toimintaa vaatii aiheen syvää ymmärrystä ja laajaa osaamisen kehittämistä. Sekä henkilöstömme että asiakkaidemme osaamisen lisääminen, sääntelyn tunteminen sekä valmiuksien ja järjestelmien kehittäminen ovat tärkeässä roolissa OP:n luontotyön rakentamisessa.

2.1. Koulutus

Koulutus on tärkeä pohja OP:n luontotyölle. Lisäämällä aktiivisesti luontotietoisuutta varmistamme, että sekä henkilöstömme että asiakkaamme ovat tietoisia luonnon monimuotoisuuden merkityksestä ja osaavat huomioida sen toiminnassaan. Lähtökohtana on, että OP:n työntekijät ylläpitävät ja päivittävät osaamistaan, jotta toimintamme on kestävää myös tulevaisuudessa. Finanssialan toimijana arvoketjumme on laaja, joten näemme myös asiakkaiden kanssa käytävän dialogin ja asiakkaidemme vastuullisen toiminnan tärkeänä tapana vaikuttaa luontoon positiivisesti.

- Luomme koko OP Ryhmän henkilöstölle suunnatun yleisen luonnon monimuotoisuuskoulutuksen vuoden 2023 aikana.
- Tarjoamme syventäviä luonnon monimuotoisuuskoulutuksia aiheen parissa työskentelevälle henkilöstölle vuoden 2024 aikana.
- Tarjoamme toimialakohtaisia luonnon monimuotoisuustilaisuuksia asiakkaille vuoden 2024 loppuun mennessä.
- Kehitämme kiertotalousosaamistamme.

2.2. Sääntelyn tunteminen

OP Ryhmän vastuullisuusohjelman ja luonnon monimuotoisuustiekartan asettamien tavoitteiden lisäksi myös sääntely ohjaa toimintaamme. Näemme ja ennakoimme, että lähitulevaisuudessa luonnon monimuotoisuusteema korostuu sääntelyssä ja kestävyysraportoinnissa. Luonnon monimuotoisuussääntelyn hallinta on osa OP:n vahvaa riskienhallinta ja compliance -kulttuuria. Sääntelyn ennakkoinnilla pystytään pienentämään OP Ryhmän ja asiakkaiden siirtymäriskejä sekä löytämään uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

- Tunnumme EU:n kestävyysraportointidirektiivistä tulevat luonnon monimuotoisuutta koskevat vaateet ja arvioimme ne osana olennaisuusanalyysiä vuoden 2023 aikana.
- Edistämme EU-taksonomian kriteerien hyödyntämistä kiertotalouden ja luonnon monimuotoisuuden osalta, mukaan lukien Ei merkittävää haittaa -kriteerit.

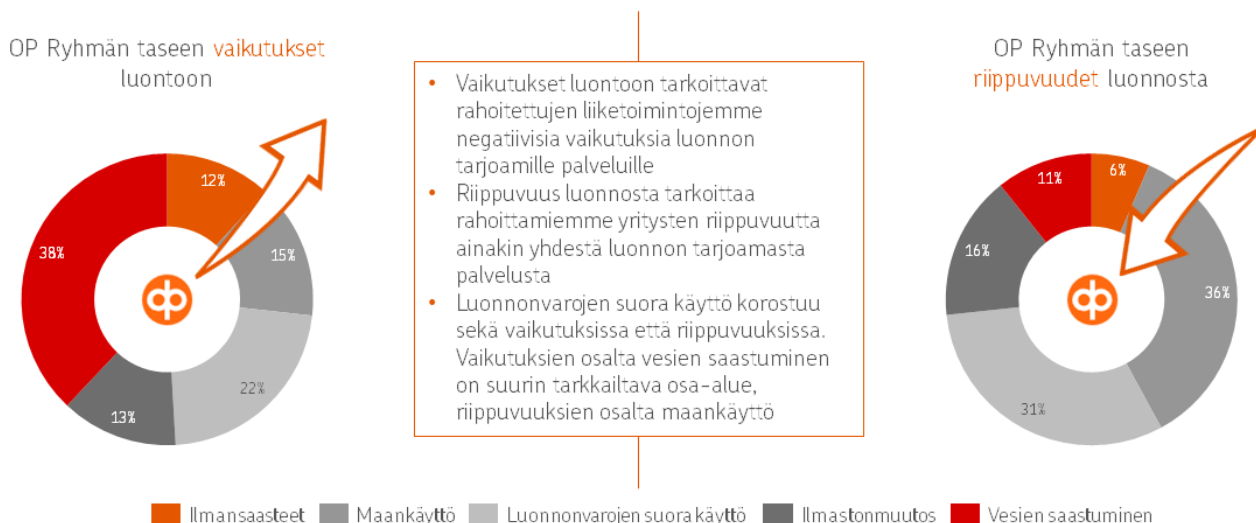
3. Vaikutusten ja riippuvuuksien arviointi

Vaikutukset ja riippuvuudet luonnon monimonimuotoisuudesta voivat kanavoitua fyysisiksi tai siirtymäriskeiksi. Riskeillä on aina kääntöpuolena uudet mahdollisuudet, joita edelläkävijänä toimiminen luonnon monimuotoisuuden vaikutusten ymmärtämisessä ja niiden haltuunotossa voi luoda niin OP:lle kuin asiakkaillemme.

Otamme vaikutusten ja riippuvuuksien arvioinnin lähtökohdaksi mittariston luomisen sekä tähän tarvittavien datapisteiden tunnistamisen. Koska ala on kehittyvä, eikä luonnon monimuotoisuuden tueksi ole vielä kehitetty vastaavanlaisia mittareita kuten esimerkiksi päästöjen seuranta varten, keskitymme alkuvaiheessa ajankohtaisimman kansallisen ja kansainvälisen tutkimustyön, julkaisujen ja metodien ymmärtämiseen, sekä näiden pohjalta OP:n liiketoiminnalle olennaisen luontokadon ajurien tunnistamiseen. Kaikki kehitystyö luonnon monimuotoisuuden osalta tullaan huomioimaan vuosittaisessa olennaisuusanalysissämme, riskienhallinnassa ja datan keräämisessä vuodesta 2023 alkaen.

Toimenpiteiden suunnittelussa on hyödynnetty vuonna 2022 tehtyä esiselvitystä (Liite 1) OP Ryhmän vaikutuksista Suomen luonnon monimuotoisuuteen sekä keväällä 2023 tehdyn ilmaston ja ympäristöön liittyvän OP Ryhmän olennaisuusanalysin tuloksia (Liite 2). Olennaisuusanalysin perusteella voidaan todeta, että OP Ryhmän liiketoiminta on vahvasti yhteyksissä luontoon, etenkin luonnonvarojen suoraan käyttöön.

Alla olevat kuvat kuvaavat, miten OP Ryhmän taseen vaikutukset ja riippuvuudet jakautuvat luontokadon eri ajurien suhteen. Analyysit perustuvat ENCORE-työkaluun (Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposure), sekä sen antamien toimialakohtaisten arvioiden yhdistelyyn luottosalkun toimialajakaumien kanssa. Tulokset on jaoteltu edelleen kuvassa esitettyihin viiteen luontokadon ajurien kategoriaan.

Kuvaaja 1: OP Ryhmän taseen vaikutukset ja riippuvuudet

Vuosittainen olennaisuusanalyysi:

- Kehitämme mittariston, jolla liiketoiminnan positiivisia ja negatiivisia kehityskulkuja luonnontilaan voidaan peilata aiempien vuosien tuloksiin. Tavoitteenamme on aloittaa mittareiden seuranta ja raportointi vuonna 2025.
- Hyödynnämme globaaleja viitekehyksiä, kuten TNFD, ENCORE ja PBAF, luonnon monimuotoisuuteen liittyvien vaikutusten ja riippuvuuksien arvioinnissa vuodesta 2023 lähtien.
- Suoritamme pilotteja luontovaikutustemme laskemiseksi olennaisilla toimialoilla.
- Otamme huomioon OP:n lainakannan maa- ja metsäkohteet, joiden lajirikkaudessa ja arvossa luonnon monimuotoisuuden kannalta voi olla paljon vaihtelua.
- Raportoimme säännöllisesti mittariston tuloksia osana kestävyysraportointia ja otamme ne osaksi päätöksentekoamme.

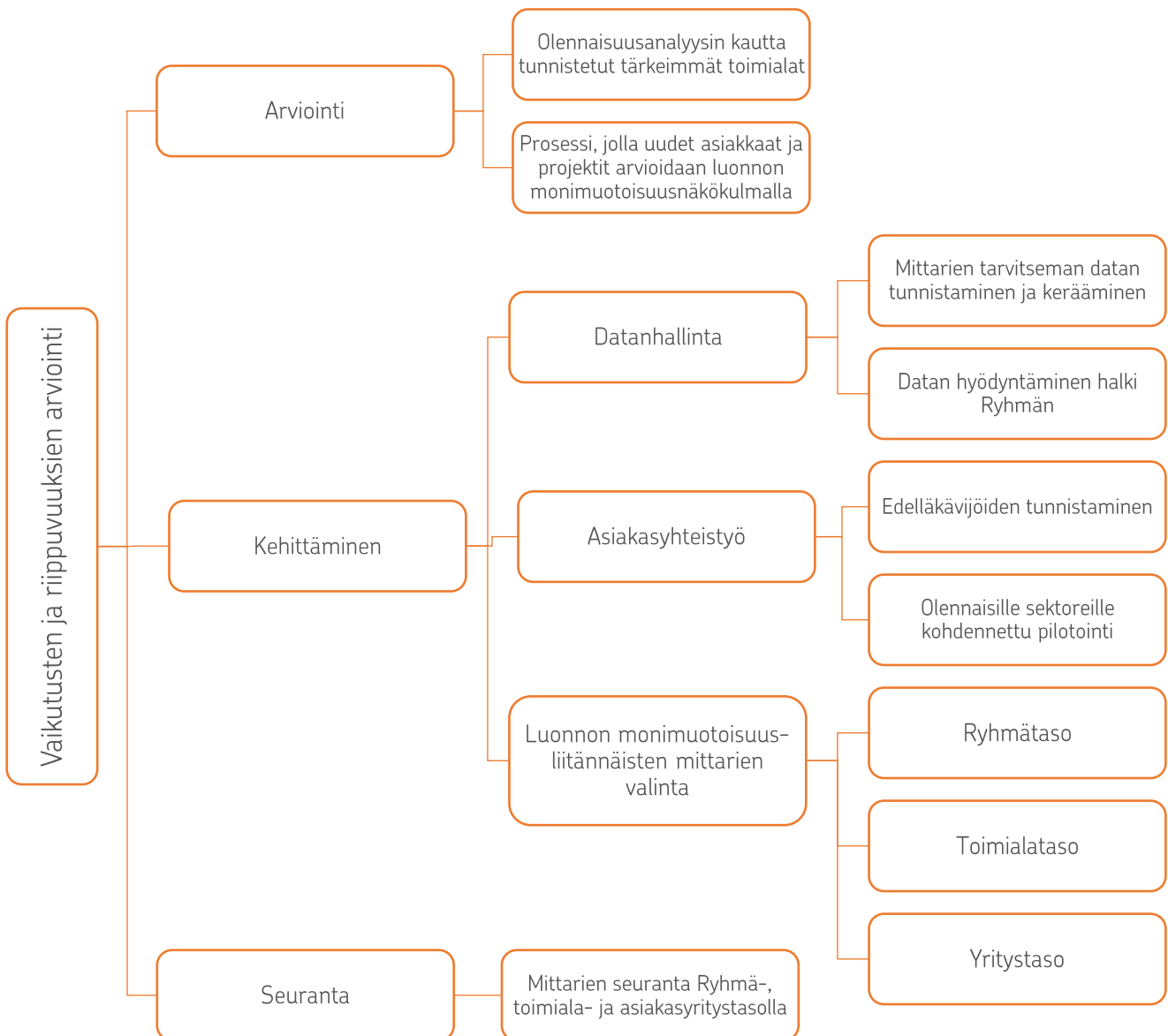
Riskienhallinta:

- Tunnistamme, analysoimme ja arvioimme luonnon monimuotoisuuteen liittyvien riskien merkittävyyden OP:lle huomioiden mahdolliset riskikeskittymät sekä riskilajien sisällä että ryhmätasolla.
- Huomioimme olennaisiksi tunnistetut riskit riskipolitiikoissamme ja seuraamme riskejä säännöllisissä raportoinneissa sekä muodostamme merkittäville riskeille tarvittaessa limiittejä.
- Käytämme tietoa luonnon monimuotoisuuteen liittyvästä riskitekijästä yhdistettynä sen sijaintitietoon kokonaisriskiarvioiden luomisessa.
- Seuraamme ja laadimme luonnon monimuotoisuusskenaarioita osana ilmasto- ja ympäristöriskien mukaista skenaariotyötä.

- Täydennämme riskientunnistamisen työpajoilla olennaisuusanalyysin ja kansainvälisten luontoaloitteiden kautta muodostettuja luontoriskikirjastoja.

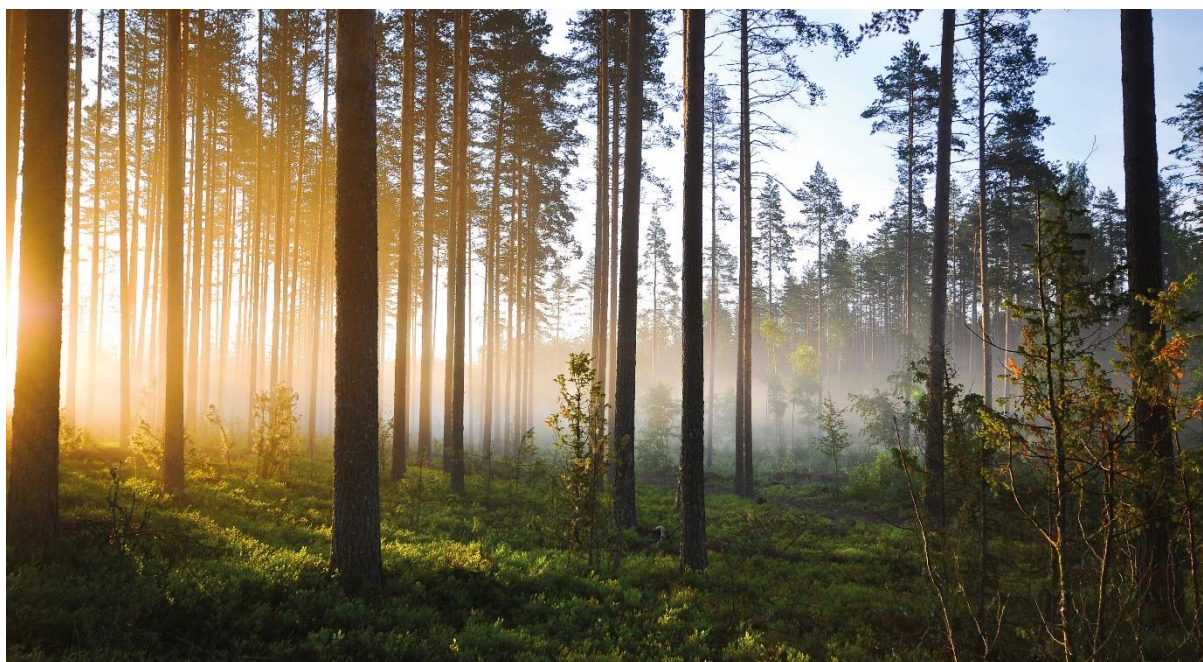
Datanhallinta:

- Tunnistamme, mitä dataa OP:n tulee kerätä laadukkaan luontovaikutusten ja -riippuvuuksien arvioinnin tueksi.
- Luomme kyvykkyydet sijaintikohtaisen tiedon keräämiseksi ja hyödyntämiseksi luonnon monimuotoisuudesta.
- Selvitämme kansallisten toimijoiden, kuten Suomen Metsäkeskuksen metsävaratiedon ja Suomen lajitietokeskuksen tietojen hyödyntämistä kasvattaaksemme omaa osaamistamme.

Kuvaaja 2: Kooste luonnon monimuotoisuuden riippuvuuksien ja vaikutusten arvioinnin eri vaiheista ja halutuista lopputuloksista

4. Toimenpiteet

OP pyrkii positiivisen luontokädenjäljen lisäämiseen olennaisissa salkuissa vuoteen 2030 mennessä. Viitekehysten ja menetelmien kehittyessä annamme tiekartan päivityksen yhteydessä tarkempia tieteemukaisia luontotavoitteita.

4.1 Kestävä yritysrahoitus

Kestävän rahoituksen tarjoaminen on keskeinen väline luonnon monimuotoisuuden edistämiseen. Kestävän yritysrahoituksen osalta OP pyrkii lisäämään luontopositiivisten hankkeiden rahoittamista sekä tukemaan asiakasyrityksiään vähentämään luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisia vaikutuksia. Kannustamalla voidaan kääntää luontoon liittyviä riskejä mahdollisuuksiksi ja esimerkiksi parantaa raaka-aineiden saatavuutta.

- Kehitämme ymmärrystä asiakkaidemme keskeisistä luontovaikutuksista sekä niiden vaikutuksista liiketoimintaan. Tuemme asiakkaita tavoitteiden asettamisessa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Seuraamme tavoitteita asettaneiden yhtiöiden joukkoa ja sen kehitystä luottosalkuissa olennaisiksi arvioiduilla sektoreilla. Käymme keskustelun luonnon monimuotoisuustavoitteista 200 (vastuiden määrällä mitattuna merkittävimmän) yritysasiakkaan kanssa olennaisiksi arvioiduilla sektoreilla (maatalous/elintarviketeollisuus, metsäteollisuus, energia, kiinteistöt ja rakentaminen, liikenne).
- Lisäämme luonnon monimuotoisuuden vihreän rahoituksen viitekehysellemme, joka mahdollistaa luonnon monimuotoisuutta tukevien tai luontohaittoja vähentävien hankkeiden rahoittamisen.

- Seuraamme EU:n metsäkatoasetuksen piirissä olevien suurten yhtiöiden metsäkatovapaan toimitusketjun asianmukaisen huolellisuusveloitteenmukaisuutta. Globaalin metsäkadon vähentämiseksi EU:n metsäkatoasetuksen piiriin kuuluu seitsemän tuoteryhmää: soija, öljypalmu, kahvi, kaakao, nautaeläimet, puu ja kumi sekä näitä sisältävät tai näistä valmistetut tuotteet.
- Teemme EU-tason eri toimijoiden kanssa yhteistyötä ja osallistumme eri rahoitusohjelmiin. Tämä mahdollistaa luontokadon hidastamisen ja luontopositiivisten hankkeiden rahoittamisen riskinjakotakauksilla. Yrityksille rahoitus helpottuu omien vakuuksien tarpeen vähenemisellä ja hinnoitteluhuodyllä.
- Tarjoamme rahoitusta kiertotaloutta tukevaan rahoituskelpoiseen liiketoimintaan, sekä huomioimme kiertotalouden vihreän rahoituksen viitekehyksessä. Tuemme asiakkaita kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamisessa ja siirtymisessä uusiin liiketoimintamalleihin.
- Edistämme EU-taksonomian kriteerien hyödyntämistä kiertotalouden ja luonnon monimuotoisuuden osalta, mukaan lukien Ei merkittävää haittaa -kriteerit.
- Kehitämme luonnon monimuotoisuuden huomioimista osana ESG-analyysiä.

4.2 OP Sijoitusrahastot

Sijoittajat ovat havahtuneet luontokatoon liittyviin riskeihin, ja luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on noussut merkittäväksi teemaksi ilmastonmuutoksen rinnalle. Sijoituskohteina olevat yritykset alkavat laajamittaisesti ja määrämuotoisesti raportoimaan luontokatoon liittyviä asioita jo vuosilta 2024 ja 2025, kun IFRS:n ja EU:n kestävyysraportoinnin standardit astuvat voimaan. Toimialoilla, jotka riippuvat vahvasti luonnonvarojen käytöstä joko suoraan tai arvoketjunsä kautta, luontokato tai luonnonvarojen käyttöä rajaavat toimet voivat aiheuttaa suoria ja merkittäviä riskejä yritysten toiminnalle ja nämä haasteet heijastuvat myös sijoitussalkkuihin. Sijoittajien mahdollisuudet arvioida globaalisti hajotettujen sijoituskohteiden luontoon liittyviä taloudellisia riskejä ovat vielä rajalliset, sillä paikkasidonnaisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuutteen voidaan mitata pääosin epäsuorasti.

- Huomioimme luonnon monimuotoisuuden osana ESG-analyysiä. Yhteistyössä eri sidosryhmien, yhteistyöaloitteiden ja datapalvelutarjoajien kanssa opimme jatkuvasti lisää luonnon monimuotoisuudesta, mikä mahdollistaa uusien mittareiden integroinnin osaksi ESG-analyysiä sitä mukaan, kun dataa tulee saataville. Pyrimme raportoimaan luontokatoon liittyvistä riskeistä ja vaikutuksista sitä mukaa, kun alan standardit kehittyvät.
- Globaali metsäkato on yksi tärkeimmistä luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ajureista ja siksi tuemme metsäkadon pysäyttämiseen tähtäävää sijoittajien yhteisvaikuttamishanketta.
- Julkaisemme rahastojemme luontoriskidataa. Olemme tehneet yhteistyökumppanimme kanssa alustavaa analyysiä kahden rahastomme riippuvuuksista luonnon pääomasta ja tärkeistä ekosysteemipalveluista, ja tavoitteenamme on jatkaa ja laajentaa tätä analyysiä, tunnistaa luontokadolle olennaisten toimialojen riskejä rahastoissamme ja lisätä luontokadon riskeihin

liittyvän datan käyttöä. Tällä hetkellä raportoimme jo EU:n tiedonantovelvoiteasetuksen (SFDR) mukaisesti niiden sijoitusten osuudesta, joiden toiminnat vaikuttavat kielteisesti biologisen monimuotoisuuden kannalta herkkiin alueisiin sekä sijoitustemme päästöistä vesistöön. Tulemme julkaisemaan näitä samoja mittareita rahastokohtaisesti osana seuraavaa vuosiraportointia.

- Päivitämme poissulkukriteerit luontonäkökulmalla. Tällä hetkellä indeksirahastoistamme suljetaan pois yritykset, joiden liikevaihdosta vähintään 5 % tulee palmuöljyn tuotannosta. Lisäksi suljetaan pois yritykset, jotka ovat osallisia vakavissa biologista monimuotoisuutta, maankäyttöä ja toimitusketjua koskevissa kiistoissa. Tulemme kartoittamaan luonnon monimuotoisuuteen sidonnaisten poissulkujen soveltamista laajemmin myös muiden rahastojen osalta.
- Luontoystävälliset ratkaisut, jotka edistävät luonnonvarojen kestäväää käyttöä ovat myös yksi mahdollisuus sijoittajille. Tästä esimerkkinä on muun muassa OP-Ilmasto ja OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahastot, jotka sijoittavat yhtiöihin, joiden liiketoiminta tarjoaa ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillitsemiselle ja pyrkii turvaamaan puhtaan veden riittävyyden myös tulevaisuudessa. OP-Metsänomistaja-erikoissijoitusrahastossa luonnon monimuotoisuus varmistetaan sertifiointeilla, ennallistamisella ja pitkäjänteisellä työllä. Vastaavasti kiinteistö-sijoitustoiminnassa painotetaan kestäväää kaupungistumista täydennysrakentamisen muodossa, ja investointipäätöksissä huomioidaan kohteen sijainti, saavutettavuus sekä alueen ilmatoriskit ja luontoarvot.

4.3 Vakuutusyhtiöt

Vakuutusosalalla on vaikutusmahdollisuus luonnon monimuotoisuuteen ja luontokadon hillitsemiseen. Konkreettisin tapa vaikuttaa on päästöjen vähentäminen vahinkojen korvaamisessa kiertotalouden osuutta kasvattamalla, sillä ilmastonmuutos on keskeinen luontokadon ajuri. Luontoon liittyviä mahdollisuuksia voidaan hyödyntää myös tuote- ja palvelukehityksessä esimerkiksi uudenlaista liiketoimintaa vakuuttamalla ja positiivisten luontovaikutusten huomioimisella vakuutusten hinnoittelussa ja korvauskäytännöissä.

- Aloitamme selvityksen vuoden 2023 aikana luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden osuudesta Pohjola Vakuutuksen vakuuttamissa metsissä sekä huomioimme luonnon monimuotoisuuden maatalo- ja metsävakuuttamisen tulevassa kehitystyössä.
- Otamme käyttöön uusia kiertotalouden toimintamalleja ajoneuvo- ja omaisuuskorvauspalveluissamme. Kasvatamme lunastetuista ajoneuvoista purettavien laadukkaiden varaosien saatavuutta yhteistyössä autoalan johtavan kiertotaloustoimijan kanssa, ja lisäämme merkittävästi kierrätettyjen varaosien käyttöä vauriokorjauksissa tulevien vuosien aikana. Selvitämme uusia kiertotalouden toimintamalleja omaisuuskorvauspalveluissamme vuoden 2024 aikana.
- Kehitämme kriteerit luonnon monimuotoisuuden huomioimiselle osana yritysasiakkaiden ESG-arviointimallia vuoden 2024 aikana.

- OP-Henkivakuutuksen vakuutussäästämisen tuotteisiin liitettävissä OP Varainhoidon hoitamissa sijoituskohteissa, joita tarjoamme asiakkaillemme, julkaistaan luontoriskidataa. OP Varainhoito on tehnyt yhteistyökumppaniensa kanssa alustavaa analyysiä kahden rahaston riippuvuuksista luonnon pääomasta ja tärkeistä ekosysteemipalveluista, ja tavoitteena on jatkaa ja laajentaa tätä analyysiä, tunnistaa luontokadolle olennaisten toimialojen riskejä rahastoissa ja lisätä luontokadon riskeihin liittyvän datan käyttöä. OP Varainhoito raportoi EU:n tiedonantovelvoiteasetuksen (SFDR) mukaisesti niiden sijoitusten osuudet, joiden toiminnat vaikuttavat kielteisesti biologisen monimuotoisuuden kannalta herkkiin alueisiin sekä sijoitusten päästöistä vesistöön. OP-Henkivakuutus tulee lisäämään tiedonantoasetuksen mukaisia asiakkaille tarjottavia sijoituskohteita.
- OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden sijoituksia tehtäessä luonnon monimuotoisuus huomioidaan osana ESG-analyysiä. Lisäksi kartoitetaan sovellettavien poissulkukriteerien päivittämistä luontonäkökulmasta. Uusia mittareita integroidaan osaksi ESG-analyysiä sitä mukaan, kun luonnon monimuotoisuutta koskevaa dataa tulee saataville. Samalla voidaan myös jatkokehittää monimuotoisuuteen liittyviä tavoitteita.

4.4 Maa- ja metsätalous

Monet kasvi-, hyönteis-, lintu- ja nisäkäslajit ovat riippuvaisia perinteisen maatalouden aikaansaamista elinympäristöistä. Maatalouskäytäntöjen muuttuminen, kuten laidunnuksen väheneminen, hoitamatta jätettyjen peltojen umpeenkasvu, pientareiden ja perinneympäristöjen vähentyminen ovat vähentäneet luonnon monimuotoisuutta. Maaperän hyvinvoinnilla on merkitystä monimuotoisuuden lisäksi sadontuotolle sekä hiilensidonnalle.

Metsillä on keskeinen merkitys luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi Suomessa. On tärkeää vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys metsissä sekä pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen.

Maatalous

- Tuemme uudistavaa viljelyä kehittämällä lainatuotteen, joka tukee ja kannustaa maatalousasiakkaitamme investoimaan muun muassa peltojen ravinnekierron kehittämiseen ja vesistökuormituksen vähentämiseen. Jotta uudistava viljely voidaan tunnistaa rahoituksessa, pyrimme myös edistämään kansallisten kriteerien luomista.
- Lisäämällä tietoa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa edistämme perinnemaisemien ja -biotooppien elpymistä paikallisesti.
- Teemme yhteistyötä ruokaketjun toimijoiden kanssa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi esimerkiksi tavoitteiden ja datan kehittämisessä.

Metsätalous

- Teemme yhteistyötä maanomistajien ja metsäalan kanssa luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi, esimerkkinä ennallistaminen ja valuma-alueen suunnittelu vesiensuojelussa.
- Jatkamme vakuutena olevien ja vakuudeksi tulevien metsätilojen luonnon monimuotoisuuskartoitusta. Kehitämme OP Metsän ja OP Metsäarvion luonnon monimuotoisuusindeksiä metsänomistajien tueksi.
- Tuotamme tietoa metsistä ja metsäluonnosta asiakkaille. Lisäämme tietoa luonnon monimuotoisuuden edistämisestä Op.fi/metsä -infosivustolle.

4.5 Osuuspankit

OP Ryhmän perustehtävä on edistää omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Luonnon monimuotoisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen liittyy siis vahvasti perustehtävämme toteuttamiseen. Yli kaksi miljoonaa omistaja-asiakastamme omistavat osuuspankit ja sitä kautta koko OP Ryhmän, joten omistajiemme kuuntelu ja toimintamme heidän eduksensa on meille tärkeää. OP Ryhmässä on toteutettu useamman vuoden ajan valtakunnallinen omistaja-asiakkaillemme suunnattu Kaikkien aikojen tekoja -kysely, jossa olemme selvittäneet omistaja-asiakkaidemme toiveita vastuullisuustyömme suhteen. Kyselyissä paikallisen luonnon monimuotoisuuden edistäminen on noussut yhdeksi merkittävimmistä teemoista. Osuuspankkien kautta vaikutuksemme ulottuvat koko Suomeen ja paikallisen hyvinvoinnin edistämiseen on paljon mahdollisuuksia erilaisissa luontotyypeissä.

- Laadimme osuuspankeille ohjeet luonnon monimuotoisuuden edistämiseen asiakastyössä sekä omassa toiminnassa.
- Edistämme luonnon monimuotoisuutta OP Ryhmän yhtiöiden omistamilla kiinteistöillä. Käytännön keinoja ovat esimerkiksi kukkaniittyjen perustaminen, parkkipaikkojen reunojen hyödyntäminen hyönteisiä suosivien kasvien kasvupaikkoina, viherkatot ja ruokahävikin vähentäminen.

4.6 Hankinnat

Isona toimijana OP tekee runsaasti hankintoja, esimerkiksi vuonna 2022 noin 2 miljardilla eurolla. Tavarantoimittajien ja palveluiden toimittajien määrä on lähes 20 000. Toimittajakanta on painottunut Suomeen ja kotimaassa tuotettuihin palveluihin, mutta etenkin digitaalisten palveluiden hankinnoissa kansainvälisten yritysten merkitys on suuri. Ostovolyymien perusteella hankintoja tehtiin vuonna 2022 eniten Vakuutus- ja korvauspalvelu-, ICT- ja Kiinteistöpalvelu-hankintakategorioiden alueilla.

- Huomioimme luonnon monimuotoisuutta tukevat hankintakriteerit keskeisten kategorioiden hankintasuunnitelmissa. Tästä esimerkkinä toimitilojen vastuullisen rakentamisen ohje ja valmisteilla oleva vastuullisten ICT-hankintojen ohjeistus.
- Edistämme kiertotaloutta valituissa tuoteryhmissä esimerkiksi suosimalla kierrätysmateriaalien käyttöä ja kierrättämistä. Vanhat työasemat, mobiililaitteet sekä toimistokalusteet kierrätetään yhteistyökumppanimme kautta jatkokäyttöön.

5. Sidosryhmäyhteistyö

Sidosryhmäyhteistyö on osa OP Ryhmän luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen tähtäävää vastuullisuustyötä. Suurin osa OP Ryhmän luontovaikutuksesta on välillistä asiakasliiketoiminnan kautta. On tärkeää löytää keinoja vahvistaa myös suoria vaikutuksia ja tätä teemme yhdessä sidosryhmien kanssa. Sidosryhmäyhteistyön kautta saamme lisäarvoa tiekartan toteutukseen ja tuemme Suomen luonnon monimuotoisuutta.

Keskeinen elementti sidosryhmäyhteistyössä on OP:n henkilökunnan Hiiop-päivä. OP:n henkilöstö ympäri Suomen voi talkootyöllä antaa panoksensa paikallisen luonnon vaalimiseen. Talkootyön kohteita voivat olla esimerkiksi vieraslajien poistaminen, pienvesien kunnostaminen, rantojen niitto ja perinneympäristöjen ylläpito ja kunnostus.

6. Raportointi

Valmistaudumme raportoimaan luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä asioista osana OP Ryhmän kestävyysraportointia vuodelta 2024. Hyödynnämme EU:n kestävyysraportointidirektiivin nojalla annettavaa alemman tasoista sääntelyä sekä TNFD:n (Task Force on Nature-Related Financial Disclosures) viitekehikkoa.

Raportoinnin keskeisiä osia ovat luonnon monimuotoisuuteen liittyvät riskit ja mahdollisuudet, vaikutukset ja riippuvuudet sekä tässä tiekartassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta.

Liitteet

Liite 1

Esiselvitys OP Ryhmän vaikutuksista Suomen luonnon monimuotoisuuteen

Vuonna 2022 teimme esiselvityksen OP Ryhmän vaikutuksista Suomen luonnon monimuotoisuuteen. Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa OP:n vaikutuksia Suomen luontoon paikka- ja sijaintitiedon avulla. Valitsimme lainaportfoliot, jotka ovat todennäköisesti tärkeitä biologisen monimuotoisuuden kannalta.

Selvityksessä yhdistettiin maa- ja metsätalouden vakuuksia ja metsäluonnon monimuotoisuutta koskevia tietoja. Vakuutena olevan metsän monimuotoisuutta verrattiin suhteessa kaikkiin Suomen metsiin ja metsistä tunnistettiin erityisen tärkeitä elinympäristöjä ja suojelualueita. Tulokset osoittavat, että luonnon monimuotoisuus vaihtelee alueellisesti voimakkaasti.

Vuonna 2023 selvitimme loma-asuntojen vakuudet samaan tapaan, sillä loma-asunnot sijaitsevat usein luonnonläheisissä paikoissa. Tämän lisäanalyysin tulokset viittaavat siihen, että loma-asuntojen läheisyydellä monimuotoisuudeltaan rikkaaseen luontoon on vaikutusta asuntojen rahalliseen arvoon.

Selvitystyössä kehitetyt analyttiset kyvyt luovat hyvän pohjan OP:n luonnon monimuotoisuustyön kehittämiseksi. Lisäämme jatkossa muita salkkuja, tietolähteitä ja mittareita luonnon monimuotoisuusselvityksiimme vuodesta 2023 alkaen.

Liite 2

Olenaisuusanalyysi OP Ryhmän luontovaikutuksista ja riippuvuuksista

Alla olevaan taulukkoon on kuvattu olenaisuusanalyysin osana toteutetun ENCORE⁴-analyysin löydökset. Analyysissä ENCORE-työkalun antamat, eri toimialojen arvioidut vaikutukset ja riippuvuudet erilaisista luonnon tarjoamista ekosysteempipalveluista on yhdistetty OP Ryhmän lainakantaan. Näin on saatu tunnistettua toimialat, joiden vahva linkittyminen ekosysteempipalveluihin voi aiheuttaa suurimmat muutokset liiketoiminnassamme. Vaikka jollain toimialalla voi olla suuri vaikutus tai riippuvuus luonnon tarjoamista palveluista, ei sitä voida pitää olennaisena OP Ryhmälle, jos Ryhmällä ei ole merkittäviä vastuita kyseisellä toimialalla.

⁴ ENCORE – *Exploring Natural Capital Opportunities, Risks and Exposures*, Natural Capital Finance Alliance.
<https://encore.naturalcapital.finance/en>

Vaikutukset luontoon (ENCORE)	Riippuvuudet luonnosta (ENCORE)	Vaikutus ja riippuvuus luonnosta (ENCORE)	Kvantitatiivisen analyysin tulokset
Kiinteistönhallintayritykset	Kiinteistönhallintayritykset	Kiinteistönhallintayritykset	Maatalous
Rakentaminen ja suunnittelu	Maataloustuotteet	Maataloustuotteet	Energiantuotanto
Muita sektoreita palveleva toiminta	Konepajat	Konepajat	Tieliikenne
Maataloustuotteet	Pakatut ruoat ja lihat	Rakentaminen ja suunnittelu	Kiinteistöt
Omien kiinteistöjen kauppa	Vesivoima	Muita sektoreita palveleva toiminta	Konepajat
Konepajat	Omien kiinteistöjen kauppa	Omien kiinteistöjen kauppa	Rakentaminen
Itsenäiset energiantuottajat ja -välittäjät; Ydinvoima ja lämpö	Tieliikenne	Tieliikenne	Öljy ja maakaasu
Kiinteistökehitys	Itsenäiset energiantuottajat ja -välittäjät; Ydinvoima ja lämpö	Itsenäiset energiantuottajat ja -välittäjät; Ydinvoima ja lämpö	Laivaliikenne
Tieliikenne	Kiinteistökehitys	Kiinteistökehitys	Kemianteollisuus
Tutkimus- ja konsultointipalvelut	Paperituotteet	Pakatut ruoat ja lihat	Metsäteollisuus

Taulukko 1: OP Ryhmän kannalta olennaiset toimialat, joilla on suurimmat vaikutukset, riippuvuudet, tai sekä että luonnosta ja sen tarjoamista ekosysteemipalveluista. Jokaiseen sarakkeeseen on kirjattu 10 olennaisinta toimialaa olennaisuusjärjestyksessä jokaisen sarakkeen arviointikriteerin pohjalta. Oikeanpuoleisimmassa sarakkeessa on kooste toimialoista, jotka ovat OP Ryhmälle olennaisimpia laajemman kvantitatiivisen analyysin pohjalta, jossa huomioitiin muun muassa muita kansainvälisiä aloitteita tehdyn ENCORE-analyysin ohella

Liite 3

Keskeiset käsitteet ja viitekehykset

Luonnon monimuotoisuus tai luonnon monimuotoisuus	Luonnon monimuotoisuus tarkoittaa lajien ja eliöyhteisöjen kirjoa sekä lajien sisäistä perinnöllistä vaihtelua. Hyviä sanoja kuvaamaan sisältöä ovat myös elonkirjo, luonnon kirjo ja luonnon vastustuskyky.
Ekosysteemipalvelut	Luonnon tarjoamat aineelliset ja aineettomat hyödyt ihmiselle. Ekosysteemipalvelut jaetaan neljään luokkaan: tuotanto-, ylläpito-, sääntely- ja kulttuuripalveluihin. <ul style="list-style-type: none">• Tuotantopalvelut: ravinto ja vesi, lääkeaineet, rakennusaineet• Ylläpitopalvelut: yhteyttäminen, ravinteiden kierrätys, maaperän muodostus• Sääntelypalvelut: ilmaston sääntely, veden puhdistus, ilman puhdistus• Kulttuuripalvelut: esteettisyys, virkistys
Luontopääoma	Uusiutuvat ja uusiutumattomat luonnonvarat (esim. kasvit, eläimet, ilma, vesi, maaperä, mineraalit), jotka yhdessä tuottavat hyötyjä ihmisille. Pääoman on perinteisesti ajateltu olevan ainoastaan rahaa, mutta pääoma kuvaa mitä tahansa resurssia tai omaisuutta, joka säilyttää tai tuottaa arvoa ihmisille. (Capitals Coalition)
Ennallistaminen	Ihmisen toiminnan vuoksi muuttuneen ympäristön palauttaminen luonnontilaiseksi tai sen kaltaiseksi.
Ekologinen kompensatio	Ihmisen toiminnasta luonnon monimuotoisuudelle yhtäällä aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta toisaalla. Heikennyksen aiheuttaja voi hyvittää toiminnastaan luontotyyppille tai eliölajin elinympäristölle aiheutuvan heikennyksen joko tuottamalla luonnonarvoja tai suojeluhyvityksellä.
Habitaattihehtaari	Mittaa alueen arvoa suhteessa vastaavaan pinta-alaan luonnontilassa olevaa, samaa luontotyyppiä. Saa arvoja välillä 0–1 niin, että yksi hehtaari luonnontilaista luontotyyppiä saa arvon 1 ja täysin tuhoutunut hehtaari saa arvon nolla. Jos alueen ekologinen kunto vastaa n. 30 % luonnontilaisesta kunnosta, on alueen habitaattihehtaariarvo 0,3.

Mean Species Abundance, MSA	Paikallisen biologisen monimuotoisuuden indikaattori. MSA vaihtelee välillä 0–1, jossa 1 tarkoittaa, että lajikokonaisuus on koskematon, ja 0 tarkoittaa, että kaikki alkuperäiset lajit on hävitetty
Potentially disappeared fraction of species, PDF	Mittari, joka kuvaa osuutta maailman lajeista, jotka ovat vaarassa kuolla sukupuuttoon.
Luontoposiitivisuus	Luonnon tilaa edistävät toimet ovat suuremmat kuin luonnon tilaa heikentävät haitat. Tällöin luonnon tila paranee entisestään, eikä luontokatoa aiheudu.
PBAF	PCAF-sitoumuksen kaltainen aloite, jonka tarkoituksena on luoda standardi, joka tukee luonnon monimuotoisuutta koskevien tietojen sekä vaikutusten ja riippuvuuksien arviointimenetelmien yhdenmukaistamista rahoitusosalalla.
TNFD	TCFD:n kaltainen aloite, jonka tarkoituksena on kehittää luonnon monimuotoisuuteen liittyvä raportointiviitekehys.
The Investor Policy Dialogue on Deforestation Initiative (IPDD)	Varainhoidon metsäkatositoumus